

Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FPV UCM
Kód predmetu	KB/bd510/21
Názov predmetu	fyzická antropológia
Rozsah	2P + 1S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	prof. RNDr. Juraj Krajčovič, CSc. (garant predmetu), Mgr. Dominika Vešelényiová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

i) Účasť na vyučovaní v súlade so Študijným poriadkom UCM v Trnave; ii) Príprava a prezentovanie (powerpoint) praktických zadaní z oblasti fyzickej antropológie; iii) Aktívna participácia na seminároch, kladenie otázok k prezentáciám, diskusia (zohľadnenie pri celkovom hodnotení predmetu) iv) Písomná skúška (4 otázky).

Záverečné hodnotenie

Celkové hodnotenie predmetu:

A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >;

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >;

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >;

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >;

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >;

FX* 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >.

Výsledky vzdelávania

Po úspešnom ukončení štúdia predmetu študent získa aktuálne poznatky o biológii človeka. Informácie o procesoch prebiehajúcich v ľudskom tele od embryológie až po starnutie. Základy antropológie, anatómie a fyziológie človeka, dôležité pre všeobecný biologický prehľad, ktoré bude študent môcť ďalej využiť v nadstavbových kurzoch. Poznatky o disciplínach fyzickej antropológie ako sú klinická, forenzná či etnická antropológia a ich využitie o výskume a praxi.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do antropológie: Antropológia ako vedná disciplína; Stručná história; Fyzická antropológia a jej odvetvia; Metódy využívané v antropológickom výskume
2. Štruktúra buniek a tkanív: Bunka ako základná stavebná jednotka; Štruktúra eukaryotickej bunky; Diferenciácia buniek; Typy buniek v ľudskom tele; Tkanivá
3. Koža: Kožné bunky; Vrstvy a zloženie kože; Funkcie kože; Termoregulácia
4. Kostrový systém a paleoantropológia: Osteocyty; Štruktúra a vývin kostí; Kostra človeka, Spojivé tkanivá, Evolúcia kostrového systému; Archeológia a paleoantropológia

5. Svalstvo a pohyb: Svalové bunky a štruktúra svalového vlákna; Typy svalov; Svaly ľudského tela; Pohyb
6. Kardiovaskulárny a lymfatický systém: Štruktúra a funkcia srdcového svalu; Endoteliálne bunky a vývin vaskulárneho a lymfatického systému; Zoženie a funkcia krvi, Krvné skupiny; Funkcie lymfatického systému a imunitná odpoveď; Bunky a orgány imunitného systému
7. Centrálna nervová sústava, endokrinný systém a hormóny: Mozog – štruktúra a funkcia; Neuróny; Miecha a nervy; Evolúcia nervového systému; Orgány endokrinného systému; Základy biochémie hormónov; Hormonálna regulácia metabolických procesov
8. Dýchacia sústava: Orgány dýchacej sústavy; Morfológia hôrných dýchacích ciest; Anatómia a morfológia pľúc; Transport plynov a reaktívne formy kyslíka
9. Tráviacia a vylučovacia sústava: Anatómia a morfológia organov tráviacej a vylučovacej sústavy; Metabolizmus látok; Biogénne prvky, vitamíny, minerály, stopové prvky
10. Reprodukčný systém a embryológia: Vývin jedince a základy embryológie; Organy reprodukčného systému; DNA a dedičnosť
11. Biológia správania a etnická antropológia: Správanie človeka a správanie populácie; Evolúcia správania; čo nás robí ľadmi?; Základy etnoantropológie
12. Molekulárna antropológia a antropogenetika: Prechod od morfológie na molekulárnu úroveň v antropologickom výskume; Základy molekulárnej evolúcie človeka; Štúdium archaickej DNA; Aplikácie antropogenetiky v praxi
13. Klinická a forenzná antropológia: Aplikácia antropologických poznatkov v klinickej praxi; Aktuálne výskumy v oblasti klinickej antropológie; Základy forenznej antropológie; Metódy využívané vo forenznej antropológii; Príklady využitia forenznej antropológie v praxi

Odporúčaná literatúra

Carlson, B. M. (2018). Human Embryology and Developmental biology E-book. Elsevier Health Sciences.
Pospíšil, M. F., Hanulík, M., & Drobný, I. (2001). Biológia človeka. Univerzita Komenského v Bratislave.
Wallis, C. J. (2014). Human Biology: A Text Book of Human Anatomy, Physiology and Hygiene. Elsevier.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský jazyk

Poznámky

povinný predmet, 2 hodiny prednášok a 1 hodina seminár týždenne.
Vzdelávacia činnosť sa uskutočňuje prezenčnou metódou.